

Българско училище

Bulgarian Saturday school "Zvanche"

www.bgschoolzvanche.com

zvanche2008@gmail.com

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА XII КЛАС ЗА ОБУЧЕНИЕТО, ОРГАНИЗИРАНО В ЧУЖБИНА КОМПОНЕНТ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И КОМПОНЕНТ ЛИТЕРАТУРА

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА, КОМПОНЕНТ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Учебният предмет български език и литература в IV клас има комплексен характер, който се изразява в изучаване в единство и чрез

вътрешнопредметни връзки между български език и литература. В IV клас завършва етапът на емпиричното изучаване на езиковите норми и се

поставят основите на системното изучаване на езика и на литературата в прогимназиалния образователен етап. В резултат на обучението в края на

четвърти клас от ученика се очаква да притежава езикови и литературни компетентности, които са в основата на функционалната грамотност и са

необходими за по-нататъшното обучение и учене през целия живот.

Учебната програма включва два модула: 1. Български език като втори; 2. Български език и литература. В първия модул учениците овладяват

прагматичния аспект на езиковите категории, като основната цел е създаване на трайни навици и умения в четирите речевни дейности: слушане,

говорене, четене и писане за ниво А2.2 по Общоевропейската езикова рамка. Лингвистичният терминологичен апарат се овладява във втория модул.

Учебната програма за IV клас реализира основни цели на обучението по български език и литература, свързани с:

- усъвършенстване уменията на учениците да говорят и пишат книжовно, да четат и слушат с разбиране, да общуват резултатно;

- задълбочаване на знанията за строежа на езика и езиковите и речевите единици, за някои правоговорни, правописни, пунктуационни и

граматически норми;

- усъвършенстване уменията за четене, възприемане и интерпретация на кратки по обем и достъпни като съдържание значими произведения

от българската и световната класика в литературата и фолклора за деца;

- обогатяване на знания, умения и отношения, свързани с нравствени и естетически ценности;

- усъвършенстване на комуникативноречевите умения за създаване на собствен текст;

- развитие на личностните качества, познавателните интереси и творческите способности на четвъртокласниците.

Българско училище

Bulgarian Saturday school "Zvanche"

www.bgschoolzvanche.com

zvanche2008@gmail.com

Учебното съдържание, определено с учебната програма за четвърти клас, включва знания от различни дялове на езика – фонетика, морфология, синтаксис, лексикология и лексикография, като поставя акцент върху звуковете (твърди и меки съгласни звукове и фонетичните им промени в потока на речта, особеностите на правописа и правоговора на гласните и съгласните звукове в различни фонетични позиции), частите на речта (числително име, определителен член, прилагателно име, притежателно местоимение, вид на глагола, време на глагола – сегашно, минало и бъдеще), видовете изречения по състав (просто и сложно), частите на простото изречение (сказуемо), редактирането.

Знанията за литературата се отнасят до: определени жанрови проявления от литературата и фолклора за деца (легенда), някои фигури на речта (олицетворение), видове текст (диалог, монолог), автор на литературно произведение. Продължава усъвършенстването на читателската, литературната и езиковата култура, както и на уменията за учене.

Съществена особеност на учебната програма е структурираният контекст, който предполага методическа свобода при подбора на методи и средства за постигане на очакваните резултати. Определени са тематични кръгове (България, българският народ и българският език, приятелството, знанието, културното многообразие и нравствените добродетели), чрез които се ориентира изборът на произведения за постигане целите на литературното обучение. Формирането на знания, умения и отношения се осъществява на емпирико-описателно равнище с опора на сетивния опит и с приоритет на практически значимото знание. Както и в предходните класове, въвеждането на нови понятия в четвърти клас се осъществява на емпирико-описателно равнище с опора на сетивния опит и с приоритет на практически значимото знание.

Прилагането на програмата в конкретна образователна среда предполага търсене на гъвкави функционални решения за преподаване, учене, оценяване, съобразени с образователните потребности на учениците

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА в IV клас е от 108 до 120 часа.

Разпределението на часовете между компонентите Български език и Литература, както и разпределението на часовете за обучение по Български език като втори е по преценка на преподавателите

II. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО МОДУЛИ

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

№	Области на компетентност	Знания, умения и отношения	Нови понятия
	Езикови компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Разбира връзката между книжовен изговор и правопис на звуковете. ☐ ☐ Познава отношенията между звуковете като градивни единици на думата. ☐ ☐ Образува сложни думи. ☐ ☐ Употребява числителни имена като части на речта – бройни и редни. ☐ ☐ Определя време на глагола (сегашно, бъдеще, минало). ☐ ☐ Степенува прилагателните имена. ☐ ☐ Употребява правилно и уместно частите на речта. ☐ ☐ Прави справка в тълковен речник за значението на определена дума. ☐ ☐ Разпознава в речта думи с противоположно значение (антоними). ☐ ☐ Разпознава сказуемото като основа на изречение. ☐ ☐ Разграничава простите изречения в състава на сложното по броя на сказуемите. ☐ ☐ Отделя със запетая простите изречения в състава на сложното изречение. ☐ 	
	Комуникативни умения	<p>Слушане</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ <i>Разбира общия смисъл на разговор.</i> ☐ <i>Разбира диалог във филм, когато има визуален контекст.</i> ☐ <i>Различава промяната в тема на дискусия, ако се говори бавно и ясно.</i> <p>Четене</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ <i>Разбира важната информация в написан текст.</i> ☐ <i>Разбира връзката между темата и заглавието на текста.</i> ☐ <i>Извлича информация за езикови и литературни факти от различни текстове.</i> <p>Говорене</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ <i>Описва всекидневни събития у дома или в училище.</i> ☐ <i>Изказва мнение за ситуация или събитие.</i> ☐ <i>Разказва преживени случки.</i> ☐ <i>Преразказва съдържанието на художествен/нехудожествен повествователен текст.</i> <p>Писане</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ <i>Описва често срещани предмети или познати места.</i> ☐ <i>Описва събитие от ежедневието или лично преживяване.</i> ☐ <i>Съчинява текст: в отговор на въпрос по съдържанието на изучавано литературно или фолклорно произведение; по аналогия, по картина от художник.</i> ☐ <i>Редактира свой и чужд текст.</i> 	
	Литературни компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Открива диалог и монолог в художествен текст. ☐ Познава легендата като фолклорен и литературен вид. ☐ Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. ☐ Ориентира се в мотивите за поведение на героите. ☐ Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен и нехудожествен текст. ☐ Открива олицетворение в художествен текст. ☐ Познава съдържанието на значими произведения на класиката и съвременната литература за деца и на фолклора, включени в учебното съдържание. ☐ Изгражда си представа за автора чрез негови значими произведения. ☐ Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои, епизоди, картини. 	

	Социокултурни и компетентности	☐ Открива белези на културната различност в изучавани литературни произведения. ☐ Съставя писмен текст с помощта на словесна или визуална опора във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение.	
Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението		Нови понятия
1. Езиково обучение			
Български език като втори - ниво А1.1			
	Вид на глагола – видови двойки, значение и употреба	☒ Ориентира се във вида на глагола, разпознава видовете двойки. ☒ Разбира значението на свършен и несвършен вид на глагола. ☒ Употребява уместно свършен и несвършен вид на глагола.	
	Бъдеще време на глагола	☒ Образува формите за бъдеще време в положителна, отрицателна и въпросителна форма. ☒ Употребява правилно бъдеще време. ☒ Осмисля приликите/разликите във формите и употребата на бъдеще време в българския език и езика на съответната страна.	
	Притежателни местоимения – кратки форми	☒ Познава кратките форми на притежателните местоимения. ☒ Познава правилата за членуване на съществителните имена, употребени съвместно с кратките притежателни местоимения (книгата ми, млякото му, не: книга ми, мляко му)	
	Глаголни конструкции с да (модални глаголи) – искам да играя, мога да чета, обичам да пътувам, трябва да уча	☒ Може да образува да-конструкции. ☒ Използва уместно да-конструкции. ☒ Осмисля приликите/разликите във формите и употребата на да-конструкциите в българския език и подобни форми в езика на съответната страна.	
	Минало свършено време на глаголите ходя, говоря, работя, нося, слушам, гледам, обядвам, вечерям	☒ Образува минало свършено време на глаголите ходя, говоря, работя, нося, слушам, гледам, обядвам, вечерям. ☒ Употребява уместно минало свършено време. ☒ Осмисля приликите/разликите във формите и употребата на минало свършено време в българския език и подобни форми в езика на съответната страна.	
БЕЛ			
	БЕЛ Изговор и правопис на звукове и думи в българския език	☒ Разграничава твърди и меки съгласни звукове. ☒ Познава начини за отбелязване на меки съгласни звукове. ☒ Отбелязва мекост пред о, пред у, пред а. ☒ Изговаря книжовно меки съгласни. ☒ Изговаря книжовно думите без ударение. ☒ Пише отделно думите без свое ударение (кратки местоименни форми, частици, предлози, съюзи).	☒ твърди съгласни звукове ☒ меки съгласни звукове
	Словообразуване	☒ Познава сложните думи като образувани от два корена. ☒ Образува сложни думи по различни начини. ☒ Използва сложни думи в речта си. ☒ Пише правилно сложни думи. ☒ Прави правописна проверка чрез сродни думи.	☒ сложна дума

<p>Части на речта</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Разпознава пълен и кратък член на съществителното име от м. р., ед. ч. чрез проверка с личното местоимение той (разширява знанията си) ☐ Познава значението на частиците за образуване на сравнителна и превъзходна степен на прилагателни имена (затвърждава знанията си) ☐ Пише правилно степенуваните прилагателни имена. ☐ Употребява правилно числителните имена – бройни и редни (задълбочава знанията си) ☐ Пише правилно числителните имена ☐ Разграничава правилно глаголите в първо, второ и трето лице, единствено и множествено число (разширява знанията си). ☐ Прави разлика между изговора и правописа на окончанията -а, -ат, -я, -ят на глаголите за сегашно време. ☐ Определя сегашно, бъдеще и минало време на глагола. ☐ Употребява правилно формите на глаголите с окончание -а, -я или -м в първо лице единствено число. ☐ Открива примери за съвместната употреба на различните глаголни времена – сегашно, минало, бъдеще. ☐ Употребява правилно сегашно, бъдеще и минало време на глагола. ☐ Употребява правилно частите на речта. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ определителен член ☐ степенувано прилагателно име ☐ числително име ☐ числително бройно име ☐ числително редно име ☐ време на глагола
<p>Думи с противоположно значение</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Познава антонимите като думи с противоположно значение. ☐ Определя значението на антонимите в езиковия контекст. ☐ Разпознава антонимни отношения между думи. ☐ Разграничава синоними от антоними. ☐ Употребява уместно в речта си антоними. ☐ Прави справка за речниковото значение на думи в тълковен речник (включително и електронен). 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ антоними
<p>Изреченията по състав</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Разпознава сказуемото като основа на изречението. ☐ Познава простото изречение като вид изречение по състав. ☐ Ориентира се за простото изречение в състава на сложно по броя на сказуемите. ☐ Разграничава съюзно и безсъюзно свързване на прости изречения в сложно. ☐ Прилага пунктуационни правила за отделяне на простите изречения в състава на сложното. ☐ Преобразува простите изречения в сложни и обратно. ☐ Разпознава графически пряка от непряка реч. ☐ Преобразува пряка в непряка реч. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ сказуемо ☐ просто изречение
<p>Текст и общуване</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Прави изказване по зададена тема, като се ориентира в комуникативноречевата ситуация. ☐ Прави устен преразказ на текст, като предава накратко и последователно съдържанието му. ☐ Разказва устно по картина от художник. ☐ Отговаря писмено на поставен въпрос към художествен или нехудожествен текст като посочва аргументи от текста. ☐ Съчинява текст по аналогия и по словесна опора (две думи). ☐ Прилага различни начини за поправка (редактиране) на текст – чрез заместване, добавяне, съкращаване, разместване. ☐ Употребява правилно букви и цифри при писане на кратки електронни съобщения и писма. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ съчинение по аналогия ☐ редактиране
<p>ЛИТЕРАТУРНО ОБУЧЕНИЕ</p>		
<p>Литературни и фолклорни текстове</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Разпознава диалог и монолог в художествен текст. ☐ Открива причините за поведението на героите в литературния текст. ☐ Разпознава легендата като жанр. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ диалог ☐ монолог ☐ легенда

Българско училище

Bulgarian Saturday school "Zvanche"

www.bgschoolzvanche.com

zvanche2008@gmail.com

	Особености на художествения текст	<ul style="list-style-type: none">☑ Открива взаимовръзката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение.☑ Разграничава автора на литературно произведение от неговия герой.☑ Познава съдържанието на значими произведения на класиката и съвременната литература за деца и на фолклора, посветени на България, българския народ и българския език, приятелството, знанието.☑ Сравнява случки и герои в литературни и/или фолклорни произведения.☑ Открива олицетворение в художествен текст.	☑ автор ☑ олицетворение
	Културна осъзнатост	<ul style="list-style-type: none">☑ Познава произведения от детската литература, свързана с културното многообразие и нравствените добродетели на българския народ.☑ Открива основни белези на националната си идентичност в самостоятелно прочетени художествени произведения.☑ Изразява предпочитания към автори и заглавия на литературни и фолклорни произведения.	